
CEGLÉD VÁROS

KULTURÁLIS KONCEPCIÓJA¹

2018-2020

Cegléd Város Önkormányzatának megbízásából szerkesztette és a szakértői munkákat végezte:

H R O D
Közösségi Gazdaság- és
Társadalomfejlesztési Központ

Programvezető: Ditzendyné Frank Mariann
Szakmai munkatárs: Fabulya Edit

---

¹ a 399/2017. (XII. 14.) Ök. határozattal elfogadva

1. Kiinduló helyzet

Cegléd városban a közművelődési feladatellátás átszervezése kapcsán fontossá vált a település kulturális koncepciójának újragondolása, módosítása.

Cegléd Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) 2001-ben alkotta meg a közművelődésről szóló rendeletét, melyet 2008-ban és 2009-ben módosított. A városnak 2001-07 közötti időszakra vonatkozóan született egy középtávú közművelődési terve, melyet a 2001. március 1-jén a Képviselő-testület fogadott el. Ebben az időszakban, 2004-ben készült egy ún. „vázlattev” Cegléd kulturális stratégiai tervének kidolgozásához, melynek fő súlypontja az elsősorban a termálfürdő beruházásra épülő kulturális turizmus. A középtávú közművelődési terv lejártakor, 2007. év végén született egy munkaanyag „Cegléd Város Középtávú Koncepciója 2008-13 címmel”.

Az önkormányzat Képviselő-testülete 2016. november 24-i ülésén döntést hozott a városi kulturális intézményrendszer átalakításáról. Ebben leírásra kerül, hogy „A közművelődési intézményhálózat átszervezése során az önkormányzat közművelődési nonprofit korlátolt felelősségű gazdasági társaságot hoz létre. Az önkormányzat tulajdonában lévő közösségi színterek megmaradnak, a jelenlegi helyszínekben változás nem történik, az önkormányzat által kötelező és önként vállalt közművelődési feladatellátás színvonala nem csökken, egységes irányítás valósul meg, az összehangolt programokban a közművelődési értékek integrálódnak, a vállalkozásból befolyó összeget az alapító okiratban szereplő szakmai munkára kell fordítani, a bázis szemléletű gazdálkodás helyébe feladatfinanszírozó gazdálkodás lép. Az átszervezés célja a szakmai munka erősítése, a működési feltételek színvonalának javítása, összehangolása, a gazdaságosabb és hatékonyabb szervezet működtetése. A közművelődési feladatok ellátása a jövőben kulturális koncepció alapján történik. A koncepció elkészítése szakmai szakértők bevonásával történik. A nonprofit kft. vezetőjét egyszerű kijelöléssel, vagy pályázat útján lehet megbízni.”

A fentiek értelmében az önkormányzat „Kossuth Művelődési Központ” Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság néven megalapította saját tulajdonú közhasznú, nonprofit gazdasági társaságát, mely 2017-től kezdi meg működését, és 2016 novemberében külső szakértők számára adott megbízást, hogy közösségi tervezéssel alkossanak meg egy kulturális koncepció vázlatot. Ennek célja egyrészt a város kulturális célkitűzéseinek hosszútávra történő tervezése, továbbá az, hogy az újonnan létrehozott nonprofit gazdasági társaság eredményesen tudja tervezni, ellátni és összehangolni feladatait a kapcsolódó területeken működő intézmények, civil szervezetek, gazdasági társaságok tevékenységével.

2. Jogszabályi és szabályozási keretrendszer

Cegléd kulturális koncepciójának megalkotásakor a következő szabályozási háttérrel kell figyelembe venni:

- *Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt*, melynek 13. § (1) bekezdés 7. pontja kimondja „A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok: kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása.”
- *A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényt*, amely meghatározza a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség megőrzése és a közművelődési tevékenységek feltételrendszerének biztosítása érdekében az önkormányzati feladatokat. A 76. § szól arról, hogy az önkormányzatoknak kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása, melyekre az alábbi formákat sorolja fel.

- a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése,
- b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása,
- c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,
- d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása,
- e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése,
- f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,
- g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása,
- h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása,
- i) a települési könyvtár, valamint a település közigazgatási területén lévő muzeális intézmény közművelődési tevékenységének támogatása.

A törvény úgy rendelkezik, hogy e törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján az önkormányzatnak helyi rendeletben kell meghatároznia, hogy a fentebb felsoroltakból pontosan mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

- *Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény* szabályait, amely alapján az önkormányzatok az önként vállalt helyi közszolgáltatási feladatellátás körében megteremtik az előadó-művészeti tevékenység feltételeit, fejlesztik a színház, tánc- és zeneművészet művelését és ápolják a magyar anyanyelvi kultúrát.
- *Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényt*, a civil szervezeteknek a kultúra, művelődés területén kifejtett közérdekű, illetve közhasznú tevékenysége támogatása során.
- Cegléd Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közművelődésről szóló 6/2001. (III. 1.) Ök. rendelete 4. § (3) bekezdése rendelkezik arról, hogy „Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti:
  - a) a gyermek és ifjúsági korosztály művelődésének, művészeti életének (képességeik, készségeik fejlesztésének) és közösséggé formálódásának támogatását, szabadidejének hasznos eltöltéséhez szükséges feltételek megteremtését,
  - b) Cegléd város hagyományainak ápolását, a helyi értékek védelmének erősítését, a városi polgári élet és életmód fejlesztését,
  - c) a hátrányos helyzetű rétegek közművelődésének elősegítését,
  - d) a kimagasló értékeket képviselő fesztiválok, kiállítások támogatását, kapcsolatok kiépítését a testvérvárosok kulturális intézményeivel, civil egyesületeivel.
- Az Önkormányzat a 6/2001. (III. 1.) Ök. rendelet felülvizsgálata után elfogadott új, 2017. április 1-jétől hatályos *Cegléd Város Önkormányzata közművelődési feladatairól szóló 9/2017. (III. 9.) önkormányzati rendelet* fenntartja a fentebb felsorolt kiemelt célokat, továbbá
- az Önkormányzat, a *Cegléd Város Településkép Védelméről szóló .../2017. (XII...) önkormányzati rendelet* 3. § (4) bekezdése értelmében, a település védett értékeivel kapcsolatos ismeretterjesztést is az Önkormányzat közművelődési feladatkörébe sorolja, a védett értékek szemlélet és ízlésformáló szerepének érvényesülése érdekében.

3. Szakmai fejlesztési keretrendszer

A fenti jogszabályokon túl, a koncepcionálás során, mindenképpen érdemes átnézni a különböző szakmai fejlesztési dokumentumokat is, és a helyi kulturális koncepció kialakítását a helyi igényeken túl azokhoz is illeszteni.

Cegléd Városfejlesztési Koncepciója és Stratégiai programja

2004-ben elkészült **Cegléd Városfejlesztési Koncepciója és Stratégiai programja**, melynek II/2. intézkedése tárgyalja a „Helyi kulturális élet kínálatnak minőségi és mennyiségi fejlesztését”. Ennek indoklásában az alábbiak szerepelnek. „Cegléd város Városfejlesztési Koncepciójában megfogalmazott egyik stratégiai cél, hogy a város magas szintű életminőséget kínáljon lakóinak. Miközben ennek egyik fő meghatározója a város gazdasági teljesítő képessége, az életminőség elsősorban a város települési környezetét, közösségszervező képességét és erejét valamint kulturális és rekreációs kínálatát jelenti, ami csak részben forrásfüggő”. Az intézkedésben bemutatásra kerül, hogy egyfelől fontos a **meglévő kulturális közösségi terek infrastrukturális fejlesztése** – mely az elmúlt időszak forráselosztásának következtében csak részben tudott megvalósulni -, másfelől pedig a **különböző kulturális „tartalmak” fejlesztése**. Ennek kapcsán két **fő vezérmotívumként** kiemelésre kerül a **Kossuth hagyományok ápolása**, valamint a **jazz zenére épülő különböző rendezvények** szervezése. Az intézkedések között megjelenik a **városi kulturális stratégia elkészítésének** feladata is, mely tervezésekor a 2004-es, korábban is hivatkozott Cegléd kulturális stratégiai tervének kidolgozására vonatkozó vázlatot ajánlja a dokumentum figyelembe venni, ám ennek részletes kidolgozására az elmúlt időszakban nem került sor. Ugyanakkor egy másik, a koncepcióban meghatározott feladat, a **„Periodikus kulturális eseménynaptár rendszeres kiadása”** azóta minden évben teljesül. További négy kulturális feladat is leírásra került ebben a városfejlesztési koncepcióban, melyek az alábbiak:

- kulturális programok, események továbbfejlesztése, országos-nemzetközi hírű kulturális rendezvények támogatása, imázs építés,
- szervezett hagyományörző tevékenységek fejlesztése,
- a kulturális kínálat összekapcsolása a turisztikai kínálattal,
- állandó alföldi természettudományi kiállítás létrehozása.

Cegléd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

2015-ben készült el **Cegléd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája** (ITS), mely a kultúrát főként turisztikai nézőpontból közelíti meg. Az ITS-ben ezzel kapcsolatban az alábbi megállapítás olvasható. „Cegléd kisvárosias épített környezete, kulturális és történelmi tradíciói, valamint termálvíz potenciálja jelentős turisztikai vonzerőt képviselhetnek, de ezek hasznosulása alacsony fokú. A helyi attrakciók szétforgácsoltak, nem működnek kapcsolt rendszerként ahhoz, hogy hosszabb időre lekössék az ide látogató turistákat.” A célok között (3. cél) szerepel Cegléd térségi szerepkörének erősítése, mely során a következők kerülnek meghatározásra. „Fontos a **kulturálódás és a szórakozás lehetőségeinek bővítése, feltételeinek javítása** kiemelten a **fiatal korosztályok helyben tartása** érdekében. A fejlesztések révén biztosítható, hogy a település vonzóvá válhat nemcsak települési, hanem térségi szinten is, mely **erősíti Cegléd foglalkoztató központi és iskolavárosi szerepét**.” Az 5. cél a „Attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében”, melynek kifejtése során ez olvasható: „Szükséges azonban a városközpont turisztikai célú hasznosítása is, hogy Cegléd a fürdőbe látogató vendégek számára egy **kulturális-történelmi emlékeket is magába foglaló látványosságot is tudjon biztosítani**”.

A magyar közművelődés szakpolitikai koncepciója

A 2011-ben készült és 2012. januárban közzétett **„A magyar közművelődés szakpolitikai koncepciója”** c. alapdokumentum a szakmai fejlődés alapértékeit határozza meg, és a 2020-ig terjedő időszak fejlesztési irányait foglalja össze. A koncepció egyik legfontosabb üzenete: mélyreható társadalmi átalakulás elképzelhetetlen az együttműködő közösségek aktív részvétele nélkül, hiszen ez a kulcsa a nemzeti kultúra sikerének. A közművelődést olyan személyiség-,

közösség- és társadalomfejlesztő programnak tekinti, amely feltételezi a polgárok aktív részvételét, közösségi művelődését. A dokumentum a következő prioritásokat határozza meg:

- **Felnőttképzés:** Az intézmények az egész életen át tartó tanulás fontos színterei, s ezt a szerepüket a jövőben szükséges lesz még inkább érvényesíteni.
- **Közösségi művelődés:** Elsődleges cél a közösségek létrejöttének, megerősödésének elősegítése, ösztönzése, szakmai-módszertani támogatása, a közösségek fejlesztése, a helyi gazdaságélénkítő, önfoglalkoztatást elősegítő sajátosságok kreatív feltárása, az emberek társadalmi-gazdasági részvételének fokozása.
- **Kulturális vidékfejlesztés:** A közművelődést szolgáló épített környezet megújulása terén olyan fejlesztések szükségesek, amelyek hozzájárulnak az adott térség kulturális hagyományainak, szellemi és természeti kincseinek gondozásához, hazai, nemzetközi meg- és elismertetéséhez, értéktárak összeállításával, a helyi értékek tudatosításával.
- **Határon túli magyar kultúra:** Az egyes magyarlakta régiók közösségei számára kiemelt célnak tekinti az egységes értékrenden, kulturális hagyományokon és módszereken alapuló magyar közművelődés azonosságainak bemutatását, szereplőinek segítségét, és azt, hogy eszközei, eredményei széles körben elérhetővé váljanak.
- **A kulturális örökség digitalizálása:** Cél a közművelődési intézményrendszerben MaNDA Pontok (Magyar Nemzeti Digitális Archívum Pontok) létrehozása, ahol lehetővé válik a digitalizált nemzeti kulturális értékek elérése. A közművelődési intézményrendszer bekapcsolódik a nemzeti kreatív és kulturális ipari szolgáltatásokba, a szolgáltatások hazai és nemzetközi fejlesztéseibe, Kulturális Közfoglalkoztatási Program valósulhat meg.
- **Ifjúsági közművelődés támogatása:** A fiatalok által megfogalmazott igényeket, problémákat kell a középpontba helyezni, figyelembe véve azokat a horizontálisan működő nagyrendszereket, amelyek hozzájárulnak a különféle megfontolásból induló ifjúsági művelődést és fejlesztést szolgáló törekvések eredményeinek a szinergiájához.
- **A magyar nyelv ügye:** A közművelődésnek megfelelő szerepet kell kapnia a magyar nyelv értékeinek megőrzésében és népszerűsítésében, gazdagságának és versenyképességének megtartásában és fejlesztésében, az újjászerveződő köznevelés rendszeréhez igazodva, vele együttműködve kell megtalálnia az egész napos iskola tevékenységéhez illeszthető, illetve a kötelező iskolai nevelésből kikerülő korosztályok számára alkalmazható, anyanyelvi tudást és kompetenciákat fejlesztő programok kidolgozásának és végrehajtásának módját.
- **Hagyományápolás:** A hagyományápolás szakágai legtöbb esetben a kulturális infrastruktúra bázisán működnek, de feltétlenül szükséges a civil társadalom és szervezeteinek megszólítása és közreműködése.

Közös jövőnk – vitairat a közösségi művelődés megújításának stratégiájáról

A Nemzeti Művelődési Intézet 2011-ben a közösségi művelődés megújításának stratégiájával kapcsolatban egy rendezvénysorozatot kezdeményezett. Ennek szakmai tartalma egyrészt a „Közös jövőnk Hajdú-Bihar közösségi művelődési modell” Program részeként 2011 novemberétől megtartott szakmai műhelyek keretében formálódott. Másrészt hatással volt rá az, az ennek keretében szervezett szakmai műhelyekkel párhuzamosan a Nemzeti Erőforrás Minisztérium keretében folyó munka, amelynek eredményeként összeállt, majd a magyar kultúra napján bemutatásra került a Magyar Közművelődés Országos Szakpolitikai Koncepciója, mely fentebb került ismertetésre. Ennek mind kiinduló vitairata, mind pedig a párbeszédet követő szakmai konszenzusa írott formában is megjelent „**Közös jövőnk – vitairat a közösségi művelődés megújításának stratégiájáról**” címmel, mely egyrészt önálló dokumentum, másrészt a NEFMI által jegyzett koncepció kiegészítése. Célként a következőt határozták meg a szerzők: „*legyen eszmecsere a közösségi művelődés alábbiakban tárgyalt kérdéseiről, majd a viták keretében kiértelmezett álláspontokkal bővíljen, módosuljon a tárca szakpolitikai koncepciója*”. A stratégia fő szakmai célja a közösségi művelődés megerősítése, megújítása. „*Másként fogalmazva: a társadalom rehabilitálása a kultúra sajátos eszközeire építő, a közösségeket megerősítő munka által. A jelen időszakban ugyanis, azaz amikor a közösségek szétzilált állapota és a közösségi megoldásokban való gondolkodás és cselekvés képtelensége már társadalmi gazdasági*

fejlődésünk, sőt szinten maradásunk akadálya, akkor az anyagi és a szakmai erőforrásokat a közösségekre kell koncentrálni, a közösségi művelődésnek kell prioritást adni.”

Az ebben foglalt **jövőkép** a következő.

A társadalom sűrű szövetű, összetartó, szolidáris, krízisek esetén – az erős, befogadó és nyitott közösségek által – megtartja polgárait. A társas, a közösségi, a politikai és az üzleti kapcsolatok a kölcsönös bizalmon alapulnak, társadalmi közmegegyezésnek örvendő, építő értékek hatják át azokat. Az emberek méltósággal, polgárként élik életüket, felelősséget éreznek önmaguk, továbbá szűkebb (rokon, baráti, ismerősi) és tágabb (szomszédsági, települési, nemzeti) közösségük jelenéért, jövőjéért. Rendelkeznek mindazon információkkal és képességekkel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy felelőségüket kiteljesítsék, alakíthassák mind a maguk, mind pedig közösségeik sorsát. A részvételi demokrácia és a nyilvánosság intézményeinek köszönhetően az emberek széles köre vesz részt felelősen, informáltan és tudatosan az őt érintő döntések meghozatalának folyamatában. Az emberek ismerik és értik történelmüket, hagyományaikat, továbbá a társadalom értékeit és normáit, készek és képesek azok ápolására, ahogyan megújítására is. A gazdasági szereplők számára a tisztességes profitszerzés mellett a fejlődés fenntarthatóságának biztosítása és a közjó szolgálata az elsődleges cél.

A stratégia **fő értékei, alapelvei** a következők:

- szeretet, befogadás és szolidaritás
- a közjó szolgálata
- bizalom, nyitottság, közösség, részvétel
- szubszidiaritás
- vidék- és városfejlesztés összhangja
- fenntarthatóság
- minőség

A stratégia az alábbi **átfogó célokat** határozza meg:

Kohézió, közbizalom, nyitottság, részvétel	Tudás, kreativitás és kompetencia	Hagyomány, értékek, normák és modernitás
Kikapcsolódás, szórakozás, rekreáció	Ifjúságfejlesztés	Gazdaság, vállalkozási-vállalkozói kultúra
	Intézmény- és szolgáltatásrendszer	

A 2011-12-ben készült „Közös Jövőkép” stratégia aktualizálása 2016 decemberében vette kezdetét több helyszínen kezdeményezett közösségi tervezéssel, annak írásos dokumentumai 2017-re várhatóak.

4. A ceglédi kulturális élet szereplői és tevékenységük

4.1. Városi kulturális intézmények, közösségi szinterek és feladataik

4.1.1. A Kossuth Művelődési Központ intézményhálózata

A ceglédi Művelődési Központ épülete a város központjában elhelyezkedő Kossuth téren található, mely 1927-ben Ipartestületi Székháznak készült. Abban az időszakban reprezentatív megjelenése miatt "kultúrpalotának" is nevezték, színházterme 1985-ben került felújításra. Az

épület közel 500 fő befogadására alkalmas **színházteremmel** rendelkezik, mely a kor követelményeinek megfelelő hang-, fény, és színháztechnikával felszerelt. Saját társulattal nem rendelkezik, befogadó színházként működik, ez jelenleg is Pest megye egyik legszebb befogadó színházterme. Minden színházi évadban különböző műfajú előadásokat láthat a közönség havonta több alkalommal.

A művelődési házhoz tartozó épületegyüttes az „A” épületében található a **kamaraterem**, mely 250-300 fő befogadására alkalmas. Ennek az épületnek a földszintjét a **Ceglédi Galéria** foglalja el, ahol annak 1987-es átadása óta kiállításokkal közvetítik a vizuális kultúra értékeit. 1980 óta tartozik a művelődési házhoz a "B" épület, mely kisebb helyiségeivel egyfajta **kiscsoportos övezete** az intézménynek. A tevékenység itt a legváltozatosabb, hisz szakkörök, tanfolyamok, klubok színtere ez az épület. A **Ceglédi Kaszinó** 1987-ben került kialakításra, mely hangulatos berendezett, bensőségebb jellegéből adódóan bemutatók, családi- és iskolai összejövetel, klubfoglalkozások színtere. A polgári házból felújított épület – mely kerthelyiséggel is rendelkezik – a Felház u.62.szám alatt található.

2017 áprilisáig a Művelődési Központ a Könyvtárral közös intézményként működött. A közművelődési intézmények átszervezéséről az Önkormányzat 2016. november 24-i ülésén határozott. Az ülés jegyzőkönyvében indokként az szerepel, hogy „*az önkormányzati feladatok racionalizálásáról szóló, a 340/2015. (XII. 17.) Ök. határozat indokolását tartalmazó korábbi előterjesztés feltárta, hogy vannak a közművelődési feladatok között olyan tevékenységek, melyek piaci körülmények között hatékonyabban oldhatók meg, különös tekintettel azok pihenő-, munkaszüneti, vagy ünnepnapot érintő megvalósítása miatt*”. Az Önkormányzat tulajdonában lévő közösségi színterek megmaradtak, azokban változás nem történt. Az átszervezés célja a szakmai munka erősítése, a működési feltételek színvonalának javítása, összehangolása, a gazdaságosabb és hatékonyabb szervezet működtetése. A közművelődési feladatok ellátása a jövőben közművelődési koncepció alapján történik. A Kossuth Művelődési Központ és a hozzá tartozó intézményrendszer működtetésére Cegléd Város Önkormányzata 2017 januárjától „**Kossuth Művelődési Központ**” **Nonprofit Kft.** néven létrehozta 100 %-os saját tulajdoni résszel rendelkező szervezetét, mely szervezet 2017. március 30-ától közhasznú jogállást szerzett.

Feladatok

A művelődési házhoz tartozó intézményrendszer feladatait egyfelől a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény határozza meg, másfelől Cegléd Város Önkormányzata közművelődési feladatairól szóló 9/2017. (III. 9.) önkormányzati rendelet szabályozza.

Az 1997. évi CXL. törvény 78. § (3) bekezdése kimondja, hogy: „*Az önkormányzat a közösségi színtér vagy közművelődési intézmény fenntartójaként, illetve a közösségi színtér vagy közművelődési intézmény működtetésére irányuló közművelődési megállapodásban biztosítja, hogy a településen a lakosság önszerveződő közösségei megfelelő rendszerességgel és időtartamban vehessék igénybe a színtér vagy intézmény szolgáltatásait, és az igénybevétel idejére a minimális működési feltételek rendelkezésre álljanak.*” Az (5) bekezdés meghatározza, hogy az önkormányzatnak mely konkrét feladatai vannak ennek kapcsán:

- a) meghatározza a közösségi színtér, illetve a közművelődési intézmény használati szabályait, működésének módját, valamint a közművelődési intézmény feladatait,
- b) kiadja az általa fenntartott közművelődési intézmény alapító okiratát, működési engedélyét, jóváhagyja, szervezeti és működési szabályzatát, éves munkatervét és költségvetését,
- c) biztosítja a feladatok ellátásához és a közösségi színtér, illetve közművelődési intézmény fenntartásához szükséges, e törvény szerinti szervezeti, személyi, szakképzettségi és tárgyi feltételeket,
- d) kijelöli a közösen létesített vagy önkormányzatok közötti társulásban fenntartott közösségi színtér, illetve közművelődési intézmény esetében a működtetői jogok gyakorlóját.

A nonprofit kft. 2017. január 1-jén kelt alapító okirata szerint a társaság célja minden olyan – tevékenységi körébe tartozó – tevékenység ellátása, illetve abban való közreműködés, amely az alapító kötelezően és önként vállalt, ellátandó művelődési, kulturális feladata. A társaság az alapítók szándéka szerint közhasznú státusz megszerzését tervezi, tekintettel arra, hogy közhasznú tevékenysége során olyan közfeladatot lát el, amelyről törvény rendelkezése szerint a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. Mivel a nonprofit Kft. 100 %-os önkormányzati tulajdonú társaság, így a Képviselő-testület, mint tulajdonosi jogokat gyakorló taggyűlés – szakbizottsága előterjesztése, véleménye alapján - dönt az üzleti tervéről. A közfeladatok megvalósításának részletes szabályait pedig az elfogadott üzleti terv szerinti feladat-ellátási szerződésben rögzítik. A könyvtári tevékenység ellátását az önkormányzat nem vonta a létrehozott nonprofit kft. feladatkörébe, hanem azt meghagyta közvetlen önkormányzati működtetésű intézményként. Ugyanakkor a **Tourinform Iroda** feladatait az önkormányzat 2017-től az újonnan létrehozott nonprofit kft. keretei közt látja el. A közművelődési megállapodáson felsorolásra kerülnek a nonprofit kft. konkrét feladatai is.

4.1.2. A Ceglédi Városi Könyvtár

1924. november 5-én nyílt meg a könyvtár az olvasók számára a városháza két szűk szobájában. 1953. január 1-jétől működik mai helyén, a Szabadság tér 5/A. alatt. Pest Megyében Cegléd volt az a település, mely 1958-ban elsőként nyitotta meg gyermekkönyvtárát. 1987-ben a részleg új helyre költözött a város egyik legszebb épületében, a Gubody utcában egy kastélyszerű régi polgári házban talált otthonra, amit az önkormányzat 2000-2001-ben felújított. A könyvtár állománya 110 ezer könyvtári egység. A kölcsönzés és a helyben olvasás évente közel 5000 regisztrált használó igényét elégíti ki. A kölcsönzött dokumentumok száma évi 112 ezer db. A könyvtár feladatellátásához szükséges tárgyi feltételek megteremtését segíti az Alapítvány a Ceglédi Városi Könyvtárért anyagi támogatása, melynek célja a könyvtár gyűjteményének bővítése és a korszerű információszolgáltatáshoz szükséges feltételrendszer megteremtése, s ezáltal a könyvkultúra, az oktatás és a művelődés fejlesztésének segítése.

1981-től sikeresen működik a „Könyvet házhoz” szolgáltatás, amely a beteg és idős emberek könyvtári ellátását szolgálja otthonukban.

A könyvtár kiemelt feladatának tekinti az olvasási kompetenciák fejlesztését, a digitális írástudás közvetítését. Olvasásfejlesztő programokat szervez a fiatalok és a gyermekolvasók körében. Különböző foglalkozásokkal, rendezvényekkel, vetélkedőkkel segíti az olvasóvá nevelést, az olvasás megszerettetését és a könyvtárhasználatot a babáktól a középiskolás korosztályig. (Babajátszó foglalkozások, tematikus és könyvtárhasználati foglalkozások óvodásoknak és iskolásoknak, Városi Vers- Mese- és Prózamondó versenyek, nyári olvasótáborok, Családi délelőttök, klubok, kiscsoportok működtetése.)

Jelentős szerepet tölt be a formális, nem formális képzés és az informális tanulás támogatásában.

Ismeretterjesztő- és irodalmi rendezvényekkel bővíti és színesíti a kulturális kínálatot.

Könyvtári közösségeknek ad helyet. Itt működik a Kárpáti Aurél Irodalmi Asztaltársaság, az Anyanyelvápolók klubja, az Olvasókör. Itt szerveződnek a Cegléd Barátainak Köre közgyűlései, rendezvényei.

Az elmúlt években újabb szolgáltatói terekkel bővült a könyvtár és a használók számára nyújtott szolgáltatások lehetősége: Ifjúsági könyvtár kialakítása a 14-18 éves fiatalok számára a gyermekkönyvtár részeként az épület alsó szintjén, gyermekkönyvtári foglalkoztató terem, (mindkettő NKA pályázati támogatással valósult meg) a Központi könyvtár rendezvényterme.

Modern, családias, szerethető környezetben, közösségi térként is számos programlehetőséget kínál minden korosztály számára.

2017. január 22-én a könyvtár Minősített Könyvtári Címet kapott.

2017. április 1-től ismét Ceglédi Városi Könyvtár néven működik az intézmény.

Az 1997. évi CXL. törvény 55. § (1) bekezdése alapján a nyilvános könyvtár alapfeladatai a következők - ezekhez a fenntartó egyéb feladatokat is meghatározhat:

- a) a fenntartó által kiadott alapító okiratban és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott fő céljait küldetésnyilatkozatban közzé teszi,
- b) gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja,
- c) tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól,
- d) biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését,
- e) részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében,
- f) biztosítja az elektronikus könyvtári dokumentumok elérhetőségét,
- g) a könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában,
- h) segíti az oktatásban, képzésben részt vevők információellátását, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségét,
- i) kulturális, közösségi és egyéb könyvtári programokat szervez,
- j) tudás-, információ- és kultúraközvetítő tevékenységével hozzájárul az életminőség javításához, az ország versenyképességének növeléséhez,
- k) a szolgáltatásait a könyvtári minőségirányítás szempontjait figyelembe véve szervezi.

4.1.3. A Kossuth Múzeum

A Kossuth Múzeum, mely 1917 óta működik a településen, és 1956-ban költözött mai helyére a Múzeum u. 5. szám alá. A múzeum megyei fenntartásában működik, a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága tájmúzeumaként. Két állandó kiállítása mellett – Kossuth Lajos élete és Patkós Irma ceglédi színésznő hagyatéka – számos állandó gyűjteménnyel is rendelkezik. Ezek a következők:

Könyvtári gyűjtemény. A múzeum könyvtára a helytörténet, a történelem, a néprajz, a régészet, a numizmatika témakörébe tartozó kiadványokat őrzi. Egyik fő jellegzetessége és értéke a Kossuth Lajos életére, családjára vonatkozó és általa írt könyvek, valamint az 1848-49-es forradalommal és szabadságharccal, illetve a 48-as emigrációval foglalkozó kötetek gyűjtése.

Néprajzi Gyűjtemény. Cegléd és vonzaskörzete régió és a Tápiómente kistáj, agrárnépességének életmódját dokumentáló tárgy-, fotó- és dokumentum gyűjteménye a 19-20. századból. A néprajzi tárgygyűjteményben jelentős egységet képez a kerámia és a kézműves műhelyek felszerelési tárgyai, úgy mint a különböző kékfestő, asztalos, cipész, kádár, szűcs, kötélgyártó, kalapos, mézesbábos, szíjgyártó, tímár, bádogos, kőműves, fazekas tárgyak.

Régészeti Gyűjtemény. A múzeum régészeti gyűjteményének az alapját az 1920-as években a ceglédi Öregszőlőkben feltárt bronzkori urnatemető leletanyaga képezte. Napjainkban jelentősebb leletanyagokat őriznek a bronzkorból és az Árpád-korból.

Numizmatikai gyűjtemény. A lelőhelyes ókori és középkori pénzek a megye történetének fontos forrásai. Újkori részében a megye területéhez, közéletéhez kapcsolódó emléktárgyak jelentős (pl. emlékérmék, jelvények).

Képzőművészeti gyűjtemény. A képzőművészeti gyűjteményben ceglédi művészek képei találhatóak, köztük Benedek Péter (1889-1980) különleges tehetségű parasztfestő alkotásai.

A kiállításokon és gyűjteményeken túl a múzeum saját kiadványokkal is rendelkezik, többek között a Ceglédi füzetek sorozattal.

Az 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézmény a kulturális javakhoz való hozzáférés biztosítása érdekében:

- a) a kulturális javak egységes szaktudományos szempontok szerint, tudományos szaktevékenység keretében kialakított, nyilvántartott és dokumentált együttesét őrzi, gondozza és kiállításon bemutatja,

- b) biztosítja a kulturális javakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység lehetőségét,
- c) kultúráközvetítő, közművelődési tevékenységével hozzájárul az egész életen át tartó tanulás folyamatához,
- d) közművelődési rendezvényeket és egyéb programokat rendez,
- e) együttműködik a nevelési-oktatási intézményekkel és múzeumpedagógiai programjaival segíti az iskolai és az iskolán kívüli nevelés céljainak elérését,
- f) elvégzi a kulturális javak múzeumpedagógiai célú feldolgozását, folyamatosan megújuló múzeumpedagógiai és múzeumandragógiai programkínálatot biztosít,
- g) turisztikai vonzerejének felhasználásával, a látogatóknak nyújtandó szolgáltatásokkal helyi és országos szinten elősegíti a gazdaság élénkítését.

(5) A muzeális intézmény a kulturális javakhoz való hozzáférés feltételeit a működési engedélyében meghatározott szakmai besorolásnak megfelelő követelményszint szerint biztosítja.

(6) A muzeális intézmények feladataik ellátásában - fenntartójuktól függetlenül - együttműködnek egymással, valamint a kulturális örökség más értékeit gondozó intézményekkel, így különösen a könyvtárakkal, a levéltárakkal és a közművelődés intézményeivel, továbbá a tudományos köztestületekkel, a köz- és a felsőoktatás, valamint a szakképzés intézményeivel.

4.1.4. Egyéb kiállítóhelyek, gyűjtemények

Dobmúzeum

2000 novembere óta Dobmúzeum néven üzemel Cegléd Város főterén a Jazzdob történeti gyűjtemény. A Kármán Sándor által összegyűjtött anyag a könnyűzene, a jazz és a klasszikus zene ütőhangszereinek fejlődését mutatja be az 1900-as évektől napjainkig.

Természetrajzi, Vadászati Múzeum és Oktatási Stúdió

A Bede szél 5. szám alatt, 2002. szeptember 28-án nyílt meg Újházi György kiállítása, ahol a vadász és gyűjtő tulajdonos a természetben összegyűjtött érdekességeket teszi láthatóvá, és megszerzett tapasztalatait mutatja be ismeretterjesztés céljából.

Városi Sporttörténeti Gyűjtemény

1992-ben nyitotta meg a kapuit Cegléden a magyar vidék első sportgyűjteménye. Ebben a tárgyi emlékeken kívül fotók, több mint 1500 kötetes könyvtár és levéltári anyag található. 2002-ben nyílt meg az első állandó kiállítás, megalakulás óta pedig a Sporttörténeti Alapítvány segítségével több helytörténeti munkát is kiadtak.

Öntöttvaskályha Gyűjtemény

A ceglédi Mózes család gyűjteménye. A kiállítás a XIX. század második felében virágkorát élő vasöntés művészi igénnyel megformázott emlékeit vonultatja fel, amelyek a történelmi Magyarország ma már jórészt határainkon kívül eső területén működő egykori vasöntődéiben készültek.

Artem Galéria

Az ARTIS Egyesület a Művészetekért kiállítóterme (Gubody u. 20.), mely képzőművészeti alkotásokat, festményeket mutat be, és amely műalkotások kereskedelmével is foglalkozik.

Rég Idők Tárháza

A Rég Idők Alapítvány égisze alatt működik állandó helyén, a Kaninczy u. 1. szám alatti belvárosi lakóházban. Legfőbb célja összegyűjteni a régi kori emlékeket, amelyek érdemesek minden korosztály figyelmére.

4.1.5. Uránia Filmszínház

A ceglédi mozi épületében az első előadást 1913. július 27-én tartották. A mozi neve Uránia Mozgóképszínház volt és az Uránia hálózat tagjaként működött. Az évek alatt több néven, több tulajdonos üzemeltette és többször át is építették. A város tulajdonába került 1991-ben a vagyon átadással a mozi, illetve annak üzemeltetése is. A vidéki mozik között a ceglédi mozi lett először DOLBY DIGITAL és DTS hangrendszerrel felszerelve. 2004-ben volt egy nagyobb felújítás, amikor a mozi jelenlegi formája került kialakításra, majd 2011-ben digitalizálták a Patkós Irma terem is. Az Uránia Filmszínház 2005-ben megkapta az Art mozi minősítést, és azóta az EUROPA-CINEMAS és az ART CINEMA CICA tag-mozijaként üzemel. A Patkós Irma terem 294 fő befogadására alkalmas, a Huszárik Zoltán teremben pedig 50-en férnek el. A megújuló mozi épület 2018. február 1-jétől új elnevezést kap, az Oscar-díjas, Cegléden született George Pal animációs rendező, filmrendező és producer emlékére.

4.1.6. Ceglédi Városi Televízió Közhasznú Társaság

Az önkormányzat 100 %-os tulajdonában álló gazdasági társaság. Bár közhasznú szervezet, a műsora a médiatörvény értelmében nem közszolgálati besorolású, hanem kereskedelmi televízió minősül. 1997-ben a televízió az ORTT-nél sugárzó adó üzemeltetésére nyert jogosultságot. A CTV elsősorban közszolgálati jellegű műsorokat készít, részletesen tudósít a város életének aktuális kulturális eseményeiről is.

4.2. Egyéb kulturális szervezetek, szereplők és feladataik

A város kulturális életéhez egyéb szereplők is szervesen hozzátartoznak. Ilyenek például a **nevelési-oktatási intézmények**, melyek jelentős számban találhatóak a városban, erősítve ezzel is Cegléd iskolaváros jellegét. A településen jelenleg 3 önkormányzati és 2 egyházi fenntartású óvoda, 3 állami és 2 egyházi általános iskola, 6 állami és 1 alapítványi középfokú köznevelési intézmény működik. Kulturális területen kiemelkedő a **Kossuth Gimnázium Leánykarának** működése, mely 2006-ban elnyerte a *legjobb magyar kórus* címet, illetve *Európa díjas* minősítéssel is rendelkezik. **Művészeti iskolából** is három működik Cegléden: az Erkel Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (Zeneiskola), a Tetz Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Patkós Irma Művészeti Iskola, Gimnázium Szakgimnázium és AMI.

A városban megtalálható **egyházak** közül is többen végeznek különböző kulturális tevékenységet, a történelmi egyházak mellett más felekezetek is megtalálhatók a településen.

Cegléden különböző **művészeti együttesek** működnek: ilyen például a Ceglédi Fúvószenekar, a Pedagógus Énekkar, a Cegléd Táncegyüttes, Relevé Táncklub. Kultúrával és művészettel kapcsolatos **civil szervezetek** is szép számmal találhatóak a városban, a legmeghatározóbbak: Cegléd Barátainak Köre, Fiatal Alkotók Műhelye Alapítvány, Múzeum Baráti Kör, Ceglédi Alkotók Egyesülete, Cegléd és Térsége Unghváry László Borrend, Városvédő és Szépítő Egyesület, Ipartestület, "Ceglédiék a Ceglédiéikért" Közalapítvány, továbbá sportszervezetek, a Dózsa György Honvéd Nyugdíjas Egyesület és más nyugdíjas szervezetek, ifjúsági szervezetek (pl. az ifjúsági önkormányzat, ill. az Új Nemzedék Központ Ceglédi Közösségi Tér), cserkészek. A korábbiakban

civil fórum is működött a településen. A bejegyzett civil szervezetek mellett számtalan **informális** civil csoport, klub, művészeti közösség és egyéb kezdeményezés.

Közművelődési Tanács jelenleg nincs a településen, ennek létrehozására a 1997. CXL törvény lehetőséget ad.

Ceglédnek jelenleg nyolc **testvérvárosa** van, öt erdélyi, két német és egy magyarországi várossal tart élőt, nagyon erős kapcsolatot, melynek keretében különböző kulturális programok is megvalósulnak. Ezek a települések a következők: Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Szentegyháza, Gyergyószentmiklós, Mühlendorf, Plauen, Vasvár. Cegléden létezik **Települési Értéktár Bizottság**, az önkormányzat 2013-ban a Művelődési Központot bízta meg ennek megalakításával. Az Önkormányzat további nemzetközi együttműködési szándékát fejezte ki Jiaxing (Kína) és Wielun (Lengyelország) városok tekintetében.

Természetesen nem elhanyagolhatók a **szórakozóhelyek, a sportcentrumok és a turisztikához kapcsolódó intézmények kulturális- és közösségi célú tevékenységei** sem, mint pl. a Gál József Sportcsarnok, a Cegléd Városi Sportuszoda, a Budai úti Gyógyfürdő és Szabadidőközpont, a szállodák, éttermek és a különféle vendéglátóhelyek rendezvényei.

Az önkormányzat a lebonyolításban érintett **közművelődési szereplők javaslata alapján** évente meghatározza a nemzeti és városi ünnepeket, rendezvények helyszínét és időpontját:

Januárban:

- Megemlékezés a II. Magyar Hadsereg Doni katasztrófájáról
- Újévi köszöntő és a Fúvószenekar újévi koncertje
- A Magyar Kultúra Napja - Közművelődésben dolgozók napja
- Bedei csata megemlékezés

Februárban: Megemlékezés a kommunizmus áldozatairól

Márciusban:

- Városi Nőnap Ünnepség
- Patkós Irma születésnap, Művészetek Napja
- Város Bora választás
- „Márkus János” Helyismereti vetélkedő
- Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulójának megünneplése
- Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évforduló. Szabad Sajtó Napja. Fáklyás felvonulás a Vasútállomástól
- Sportbál

Áprilisban:

- Megemlékezés a Holokauszt áldozatairól
- Város Napok - Utcazene Fesztivál, Amatőr Néptánc Találkozó, Régi Idők Piacztere,

Májusban:

- Ceglédi MINI BL 24 csapatos amatőr kispályás labdarúgó mérkőzés
- Városalapítók Napi megemlékezés
- Hősök Napja
- Gyermeknap –Sportbemutatók

Júniusban:

- Pedagógus nap (KMK)
- Trianoni megemlékezés, Nemzeti Összetartozás Napja (KMK, Trianoni kopjafa)
- Nyitott Pince Napok
- Szépkorúak Testébresztő Fesztiválja
- Ceglédi Laskafesztivál
- Laska Cup (strandröplabda, strandfoci, nowathlon)
- V. Ceglédi Vágta, a Nemzeti Vágta előfutama
- Múzeumok éjszakája
- Kulák üldözés emléknapja

- Tour de Hongrie
- Semmelweis-nap

Júliusban:

-
- Nándorfehérvári győzelem
  - „Nyáresti Vigadalom” Nótaest

Augusztusban:

- Államalapító Szent István király Ünnepe
- 1944-es bombatámadás évfordulója megemlékezés

Szeptemberben:

- Tudományok éjszakája
- Autómentes Nap
- Kossuth Toborzó Ünnepe
- Ceglédi Városi Sportnap

Októberben:

-
- Motorsport Napja – országos utánpótlás verseny
  - Gerjementi Vadásznapiok
  - Idősek Világnapja
  - Megemlékezés az Aradi vértanúkról, nemzeti gyásznapi
  - Az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulója

Novemberben:

- Csendes megemlékezés és gyertyagyújtás az 1956-os forradalom eseményeiről a Református Templomkertben
- a Szociális Munka Napja
- Gulágra hurcolt magyarok emléknapja koszorúzás

Decemberben:

- Adventi Hangversenysorozat
- Mikulás Futás
- Dühöngő Winter Cup téli futsal torna
- Ceglédi Advent a Szabadság téren

5. A koncepció elkészítésének módja, a bevonás folyamata

A Ceglédi Kulturális Koncepció elkészítése során arra törekedtünk, hogy a megszülető dokumentum minél inkább élővé válhasson, ezért – a részvételen alapuló közösségi művelődés alapelveinek megfelelően - az **érintett közösség bevonásával** terveztük meg annak elkészítését. Ehhez messzemenően figyelembe vevük azokat a tapasztalatokat és ajánlásokat is, amelyek a közösségvezérelt helyi fejlesztés (CLLD) modelljének európai és hazai kialakítása, alakuló gyakorlata, illetve a LEADER programok tapasztalatai alapján születtek, megfogalmazásra kerültek. A CLLD mint integrált fejlesztési, együttműködési módszer ugyanakkor még új „szereplő” hazánk fejlesztéspolitikájában, ezért munkánk során nemcsak annak inkább elméleti módszertárára, hanem a települési közösségfejlesztés, a közösségi tervezés több évtizedes tapasztalataira, kipróbált eszközrendszerére is támaszkodtunk. A tervezés során a munka közösségi prioritásának megőrzése mellett igyekeztünk érvényesíteni a tervezéshez szükséges szakértői szempontokat is, s ahol csak lehetett, összehangolni a települési közösség által megfogalmazott meglátásokat, szükségleteket azokkal.

A tervezés középpontjában az ember, a helyi közösség állt. A közösség bevonása, a széles körű részvétel biztosítása érdekében a tervezési folyamatot megelőzően megtörtént az érintettek azonosítása, a bevonás, valamint az együttműködés módjának tervezése.

A koncepció közösségi tervezésének első része **az érintettek részvételével zajló helyzetelemzés** volt, amely feltárta a kulturális koncepcióhelyi értelmezési tartományának és

környezetének helyzetét. A folyamat folytatásaként olyan **jövőkép** megalkotása volt a cél, amely mellett az érintettek el tudnak köteleződni, amelynek megvalósulása érdekében együttműködést vállalnak, azokhoz **célok** – a későbbiekben pedig *projekteket* - terveznek, valamint *feladatokat fogalmazznak meg*.

A koncepció alkotás és a bevonás folyamata és ütemezése, a közösségi tervező munka állomásai az alábbiak szerint történtek.

MEGHATALMAZÁS

Az önkormányzat által igényelt Kulturális Koncepció elkészítésének szakértői támogatására a folyamat kezdeményezője, az önkormányzat a HROD Községi Gazdaság- és Társadalomfejlesztési Központ szakembereit kérte fel. A nyitott vezetői megbeszélések keretében, 2016. október végén megtörtént a koncepció közösségi tervezési folyamatának, eszközeinek, fő lépéseinek és ütemezésének tisztázása.

KEZDEMÉNYEZŐ CSOPORT MEGALKAKÍTÁSA, AZ ÉRINTETTEK MEGSZÓLÍTÁSA, BEVONÁSA

A közösségi tervezés folyamatának indítását kezdeményező csoport 2016. november elején alakult meg az önkormányzat érintett munkatársainak és közművelődési szakembereinek képviselőiből. A csoport első feladata **az érintettek elemzése** volt. A bevonás tervezését segítette a kulturális koncepció megalkotását kezdeményező szervezet kiterjedt intézményi és szervezeti kapcsolatrendszere, a kultúra és közösségfejlesztés területén végzett eddigi szakmai tevékenységük, tapasztalataik.

SAKÉRTŐI ÉS KÖZÖSSÉGI HELYZETELEMZÉS

A helyzetelemző munkát a megelőző kutató-elemző munka keretében készült **előzetes szakértői helyzetelemzés** alapozta meg. A munka forrásait a kezdeményező csoport által rendelkezésünkre bocsátott helyi dokumentumok, valamint a rendelkezésünkre álló egyéb, a közművelődésre és a kultúrára vonatkozó egyéb fejlesztési dokumentumok adták.

A helyzetelemző műhelyre szóló meghívót az érintettek számára a kezdeményező csoport küldte ki, melyben tervezés lényegének rövid összefoglalóját is. A műhelyre 2016. december 1-jén került sor.

A bemutatkozás után a műhelyvezetők röviden ismertették a tervezés előzményeit, folyamatát és az előzetes szakértői helyzetelemzést is. A helyzetelemző műhely keretében a csoportmunka az alábbi fókuszterületek szerint zajlott: a) *kultúra* b) *társadalom* c) *kapcsolódó szolgáltatások*. A munka kezdetekor a résztvevők maguk választottak témát, illetve csoportot, szakmai területük, érdeklődésük alapján, illetve az általuk képviselt ügysz, szervezethez, közösséghez kapcsolódóan. A **közösségi helyzetelemzés** SWOT módszerrel zajlott, melynek megértése és alkalmazása a közösségi tervezés során sem okozott nehézséget. A csoportmunkát ún. ötletfúziós metodikával, „forgó rendszerben” végeztük, így a különböző nézőpontok, csoportképző sajátosságok valamennyi téma elemzésénél érvényesülhettek.

A kapott eredmények figyelembe vételével, azokra támaszkodva, ugyanakkor a településfejlesztési és szakpolitikai tervezés eszközrendszerének és szabályainak is megfelelő tartalmi és formai teljességre törekedve zajlott a szakértői elemző-tervező munka második szakasza. Az összegzett helyzetelemzést a résztvevők nyomtatott formában kapták meg visszacsatolásként, s a következő műhely keretében értelmezték, pontosították és megerősítették azt.

A helyzetelemző munka kimeneteit a 4. fejezet tartalmazza.

JÖVŐKÉP TERVEZŐ ÉS CÉLMEGHATÁROZÓ KÖZÖSSÉGI MŰHELY

A közösségi tervezés második alkalmára 2016. december 12-én került sor. A jövőképkészítés során a munkában részt vevők kulcsszavak segítségével olyan célállapotot vázoltak fel, mely kifejezi a település kulturális koncepciójának a közösség által kijelölt legfontosabb elemeit, kívánatos jövőbeni állapotát. A kulcsszavakból történő jövőkép egységes mondatokká történő megfogalmazására szakértői munkában került sor. Ennek eredményét a szakértők a közösség számára visszacsatolták, nyitva hagyva számukra a változtatás lehetőségét is.

Ezen a műhelyen a résztvevők azonosították a jövőkép eléréséhez szükséges legfontosabb célterületeket is. A kimeneteket jelen koncepció 5. és 6. fejezetében mutatjuk be.

A KULTURÁLIS KONCEPCIÓ ELFOGADÁSA, TERVEZÉS EREDMÉNYEINEK MEGOSZTÁSA

A fenti folyamat során elkészült koncepciót a kezdeményező csoport az önkormányzat elé terjesztette, és széles körben ismertette. A kapcsolódó tájékoztatás, az eredmények társadalmosítása a jelen munka lezárása alatt és azt követően is zajlik.

Munkánk első szakasza eddig tartott. **A további tervezés az operatív szakasszal folytatható,** mely során az érintettek a célterületekhez tartozó különböző tevékenységek alapján elkészítik rövidtávú cselekvési- és ütemtervüket, melyben az egyes programelemekhez erőforrásokat és felelősöket is rendelnek.

6. Helyzetelemzés

A közösségi helyzetelemző műhely és a szakértői elemzés eredményeként az alábbi SWOT elemzés született.

6.1. Kulturális erőforrások fókuszpont

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Kossuth kultusz Cegléd – UNESCO Szellemi Kulturális Örökség jegyzékében szerepel - Települési Értéktár Bizottság - történelmi emlékhely (volt Huszárlaktanya) - jó rendezvények és azokhoz helyszínek (pl. Laskafesztivál, „Régi Idők Piacztere”) - sokszínű kulturális intézményrendszer (pl. TV, színház, rádió, mozi, művelődési ház, könyvtár, ifjúsági könyvtár), múzeumok (pl. Kossuth Múzeum, Dobmúzeum, Öntöttvaskályha Gyűjtemény, Városi Sporttörténeti Gyűjtemény, Régi Idők Tárháza) és programkínálata - civil szervezetek és szerveződések, és egyéb szereplők programkínálata (pl. Ipartestület, köznevelési intézmények) - templomok, egyházi közösségek - kulturális önkormányzati támogatás (bizottsági keretek)	<ul style="list-style-type: none"> - kulturális infrastruktúra korszerűtlen, fejlesztésre, bővítésre szorul - kevés hirdetési lehetőség a médiában - programok összehangolásának hiánya - kulturális intézményvezetők ritkán találkoznak - a jelenleg aktív, mozgósítható célcsoport szűk köre

<ul style="list-style-type: none"> - zenei nevelés, zeneiskola jelenléte - ceglédi fotográfusok, képzőművészek munkássága - sokszínű kulturális élet, szokások, hagyományok ápolása - kertkultúra, mezőgazdaság, földművelés – jelen levő hagyomány és tudás - katonai hagyományok ápolása 	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - szervezetek kulturális programjainak összehangolása - szorosabb kapcsolattartás a kulturális szerepet vállaló helyi szervezetek között - részvétel egymás rendezvényein - tudásátadás, ismeretterjesztés - városmarketing fejlesztése (főként on-line platformon) - népi kultúra - közösségek erősítése - ifjúság bevonása, és más célcsoportok elérése, megszólítása, bevonása szélesebb eszközrendszerrel - táncegyüttes (műsorok, közös programok) - felnőttképzés (nem csak formális) - kulturális kerekasztal-társaság 	<ul style="list-style-type: none"> - rendezvények kioltják egymást - együttműködés hiányában szétforgácsolódnak az erőforrások, versengéssé válhat a szereplők tevékenysége - pályázati lehetőségek korlátozottak és kiszámíthatatlanok - a környező nagyvárosok kulturális vonzása erős

6.2. A társadalom állapota fókuszpont

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - iskolaváros (sok a fiatal) - térségi központ - sok civil szervezet - személyes megszólításra megmozdulnak a civilek - széleskörű kapcsolati és információs hálóval rendelkeznek az itt élők - aktív nyugdíjasok - kitartás - sok pedagógus, sok az értelmiségi - Turini Százasa Múzeum Baráti Kör - kézművesek, művészek - klasszikus zene, jazz, cigányzene 	<ul style="list-style-type: none"> - elvándorlás (főleg fiatalok) - munkanélküliség (5,58%) - munkahelyek hiánya - sok ingázó (főleg Budapestre), alvó város - alacsony jövedelmek - negatív, kritikus hozzáállás, pesszimizmus - együttműködés hiánya - zárkózottság - „nagy kapuk városa” (védekezés) - nyakasság

<ul style="list-style-type: none"> - művészeti iskolák - vendéglátós múlt - egyházak jelenléte - sportolók, olimpikonok - foltvarró kultúra 	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - fiatalok ösztönzése pl. pályaorientáció, önismeret, életvezetési tanácsadás, ösztöndíj lehetőség bővítése, vállalkozás indítás segítése, helyben piacképes végzettséget adó felnőttképzési lehetőségek bővítése, személyes kompetenciafejlesztés, felkészítés a valóságra - PM Kormányhivatal Munkaerőpiaci Osztály ifjúsági garanciaprogramjának erőforrásai - értelmiségi klub - környezeti- és egészségkultúra ápolása 	<ul style="list-style-type: none"> - nagyvárosok elvonzó hatása (pl. munkahely, oktatás terén) - elöregedés

6.3. Kapcsolódó szolgáltatások fókuszpont

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - megújuló városközpont - folyamatosan fejlődő infrastruktúra - a városi sportuszoda és a termálfürdő folyamatos infrastrukturális fejlődése - kiemelkedő sport eredmények - termálfürdő évi 160 ezer fős vendégforgalma - 8 testvérváros - működő Virágos Ceglédért mozgalom 	<ul style="list-style-type: none"> - kevés a szálláshely a belvárosban - kevés helyi termék - szórakozóhelyek hiánya - hangszeren tanuló diákoknak nincs gyakorlati próbahely - termálfürdő megközelítése a városból buszos tömegközlekedéssel nehézkes - tájékoztatás hiánya a helyi programokról a városba látogatók és a helyiek számára
<ul style="list-style-type: none"> - turisztikai programlehetőségek és csomagok marketingje, kikínálása a teljesség igényével pl. (állandó és időszakos lehetőségek, ill. belváros és fürdő vonatkozásában) - a tervezett közút fejlesztésekkel a termálfürdő még könnyebben megközelíthetővé válik - éttermek fejlesztése (pl. minőség) - helyközi tömegközlekedés kiváló (innen bármi elérhető) - vendéglátás és borturizmus fejlesztése - helyi termékek fejlesztése - helyi továbbtanulási lehetőségek bővítése és hozzáférhetőbbé tétele (pl. nyelvi képzések, szakmák) 	<ul style="list-style-type: none"> - középiskolák színvonal csökkenése - befektetők hiánya - iparterület nem népesül be

- jól használható, naprakész városi honlap
- közösségi ifjúsági tér fejlesztése
- fesztivál turizmus
- ipari park fejlesztése

7. Jövőkép

A közösségi jövőképtervező műhely kulcsszavai alapján az alábbi jövőkép született.

Cegléd stabil gazdasági és kulturális alapokkal bír, térségi szerepkört betöltő, szerethető város. Minden korosztály, különösen a fiatalok számára jó megtartó erővel rendelkezik, a környékbeli fiatalok számára is vonzóval bíró iskolaváros. Jól ötvözi a hagyományokat, a folyamatosságot a megújulással. A városnak együttműködésre és partnerségre épülő sokszínű közösségi és kulturális élete van, melyhez korszerű közösségi terei biztosítanak megfelelő háttérrel. A település magas színvonalú, széleskörű és összehangolt kulturális programkínálattal rendelkezik, melyek az itt élők és az ide látogatók számára egyaránt vonzót jelentenek. A kulturális gazdaság szerepe erőteljes, a turizmus felett és visszahat az életminőségre.

8. Célhierarchia

A fenti jövőképből az alábbi célterületek és célok kerültek levezetésre.

8.1. Célterületek

1. Hagyományőrző és innovatív kulturális tevékenységek a helyi identitás erősítésének szolgálatában
2. Közösségi művelődés és együttműködések fejlesztése
3. Kulturális- és közösségi célú terek infrastrukturális fejlesztése
4. Szabadidős tevékenységek és rendezvények szervezése
5. Kulturális gazdaság- és turizmusfejlesztés

8.2. Célok

Az alábbi összefoglaló táblázat tartalmazza, hogy mely célterületeken mely célok kerültek meghatározásra.

1. Hagyományőrző és innovatív kulturális tevékenységek a helyi identitás erősítésének szolgálatában	1.1. Kulturális értékek és hagyományok megőrzésével kapcsolatos fejlesztések
	1.2. Innovatív és szemléletformáló kulturális programok és közösségi kezdeményezések

2. Közösségi művelődés és együttműködések fejlesztése	2.1. Társadalmi együttműködést és kohéziót segítő kulturális és közösségi programok, valamint kompetenciafejlesztő tevékenységek támogatása
	2.2. Társadalmi inklúzióval kapcsolatos fejlesztések
3. Kulturális- és közösségi célú terek infrastrukturális fejlesztése	3.1. Beltéri és kültéri kulturális- és közösségi terek fejlesztése és bővítése infrastrukturális beruházásokkal
	3.2. Beltéri és kültéri kulturális- és közösségi terek fejlesztése infrastrukturális beszerzésekkel
4. Szabadidős tevékenységek és rendezvények szervezése	4.1. Szabadidős nagyrendezvények támogatása
	4.2. Hasznos szabadidő eltöltését célzó programok támogatása, továbbá környezeti-, sport- és egészségkultúra fejlesztése
5. Kulturális gazdaság- és turizmusfejlesztés	5.1. Helyi értékek, termékek, programok és azok marketingjének támogatása
	5.2. Turisztikai szempontból jelentős kulturális események és fejlesztések

9. A feladatfinanszírozás forrásai

A kulturális feladatok esetében a többszintű finanszírozás érvényesül.

Állami, önkormányzati források

A központi költségvetés megszabja a **normatív támogatások** rendszerét és mértékét. Az állami normatív kulturális finanszírozást a városi önkormányzat beépíti éves költségvetésébe, és az általa fenntartott kulturális intézmények számára ennek összegéből – melyet saját forrásokkal is kiegészít – biztosítja az önkormányzati intézmények működtetését.

A kulturális feladatokra, prioritásokra külön alapot hoz létre a központi költségvetés, melyhez pályázatok útján lehet hozzájutni. Ezek lehetnek **címzett céltámogatások** vagy bárki számára megpályázható, nyílt pályázati források: ilyenek pl. a **Nemzeti Kulturális Alapprogram (NKA)** pályázatai. A 1312/2016. (VI. 13.) Korm. határozat alapján a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága 2016. december 31-én, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőbe való beolvadással megszűnt, és 2017. január 1-jével a Nemzeti Kulturális Alapkezelő szerve az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő lett. Az NKA különböző kollégiumainak aktuális felhívásai megtekinthetők a Nemzeti Kulturális alap honlapján (http://www.nka.hu/palyaztatas/palyaztatasi_naptar).

Adózással kapcsolatos támogatások

A kulturális intézmények, valamint a civil szervezetek számára is fontos az **adózási jótételekkel** kapcsolatos tények jogszabályok ismerete. A kulturális célú hozzájárulásokat ösztönző adópolitikai intézkedések nyomán is fontos különböző forrásokra tehetnek szert a kulturális szervezetek. Ezek egyike a magánszemélyek által civil és egyházi szervezeteknek felajánlható adó 1+1%. Ezen túl 2015-től lehetővé vált a társasági adó egy részének kulturális, illetve sportszervezeteknek történő felajánlása, mely által a támogató adózók adójóváírásra szerezhetnek jogosultságot (Tao törvény

24/A. §). Fontos megjegyezni, hogy a társasági adókedvezmények rendszerének keretein belül már korábban is működő kulturális- és sporttámogatási lehetőségek változatlan feltételek mellett továbbra is megmaradtak (Tao törvény 22. § és 22/C. §). Ugyanakkor a kétfajta támogatási mód után ugyanazon adóévben párhuzamosan adókedvezmény és adójóváírás nem alkalmazható.

Szolgáltatásból származó bevételek

A finanszírozás szempontjából egyre meghatározóbbá válik a **kulturális szolgáltatások vásárlóinak**, fogyasztóinak a **költési hajlandósága**. Ez szükségessé teszi az intézményrendszer számára, hogy minél nagyobb látogató- vagy nézőszámot és kihasználtságot érjenek el. Természetesen ez elsősorban a nagyrendezvények esetén releváns. A szolgáltatásból származó bevételek közé tartoznak az alábbiak is: **szellemi kapacitások hasznosítása**, ingatlanok és tárgyi **infrastruktúra bérbeadása**.

Pályázati támogatások

A hazai források közül a Nemzeti Kulturális Alapprogramról már a korábbiakban volt szó. További hazai forrást jelentenek – civil szervezetek számára – a **Nemzeti Együttműködési Alap** (NEA) pályázatai, melyek a NEA honlapján (<http://civil.info.hu/web/nea/palyazatok>) elérhetőek. Ezek mellett a **helyi és a megyei önkormányzat kulturális célú pályázatai** is finanszírozási lehetőségeket jelentenek a különböző kulturális szervezetek és intézmények számára.

Mivel Cegléd a közép-magyarországi régióban helyezkedik el, ezért több jelentős EU-s pályázati forrástól esik, ilyen pl. az EFOP pályázatok döntő többsége. És ilyen volt 2016-ban a kultúrára érkező egyik legnagyobb forrás a „TOP-7.1.1-16 *Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva*” című pályázat, melynek 46 milliárd forintjára kizárólag a kevésbé fejlett régiók 10 ezer fő feletti településeiről lehetett pályázatot benyújtani.

Cegléd számára **elsősorban a VEKOP** – Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program – kiírásai relevánsak. Ezen túl érdemes még a kultúra, valamint a turisztika és a vállalkozásfejlesztés határterületein megjelenő, GINOP-os kiírásokra is figyelemmel lenni.

A fentiekén túl a **Tempus Közalapítvány** (TKA) által kezelt különböző Európai Unió pályázati programok is hasznosak lehetnek a város kulturális szervezetei számára. Itt elsősorban nemzetközi partnerséggel, képzéssel és különböző csereprogramokkal kapcsolatos projektekre lehet pályázni. Bővebb információ a TKA honlapján található: <http://www.tka.hu/palyazatok/108/-erasmus>

Mivel Ceglédnek kiterjedt testvérvárosi kapcsolatai vannak, elsősorban ezekkel kapcsolatban érdemes a **Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.** pályázati kiírásaira is pályázni. Erről részletes infók a szervezet honlapján található: <http://bgazrt.hu/>

Egyéb támogatások: mecenatúra és szponzorálás

A mecénások önzetlen támogatóként, ellenszolgáltatás nélkül, csekélyebb vagy jelentősebb mértékben járulnak hozzá a kultúra támogatásához. A **mecenatúra** további lehetőségeket rejt magában Cegléd Város számára: az elkövetkezendő évek feladata, hogy a mecénási kör bővüljön. Ennek feltétele, hogy kialakuljon egy olyan társadalmi presztízs, amely nagyobb tisztelettel övezi, aktívabb szerepvállalással jutalmazza a pártfogókat, az adományozók ne csupán háttérben maradó, passzív közreműködőként legyenek jelen, hanem vállaljanak aktív szerepet a kulturális élet formálásában. Mindehhez városi szinten, a kulturális élet összes szereplőjének részvételével szükséges kidolgozni egy városi mecénás programot.

A **szponzorálás** olyan kétoldalú szerződés, amely előnyös mindkét fél számára, hiszen a támogatott a kapott támogatás segítségével a közjó számára produktumot hoz létre, egyúttal hozzájárul a köztudatban a szponzorról alkotott pozitív kép kialakulásához, termékei, szolgáltatásai reklámozásához. A kultúra két jelenlegi legnagyobb szponzora a városban az OTP Bank - mely rendszeresen támogatja a Kossuth Toborzó Ünnepélyt -, valamint a BÁCSVÍZ Zrt. A szponzorálás is további lehetőségeket hordoz a város kulturális élete számára. Ehhez elsőként azt szükséges tisztázni, hogy Cegléden melyek azok a kulturális értékek, amelyek alkalmasak arra, hogy az üzleti élet megtérülő befektetésként legyen képes tekinteni a támogatásukat.

10. Végrehajtás és értékelés

A közművelődési-közügyűjteményi intézmények éves összehangolt munkaterve alkotja a koncepció éves végrehajtási tervét. A munkatervet ki kell egészíteni a koncepcióra való utalással, illetve a koncepcióból adódó feladatokkal.

Az intézményekhez nem köthető feladatok végrehajtására (pl. testvérvárosi kapcsolatok) az önkormányzat szakmailag illetékes bizottsága tesz javaslatot, a konkrét feladatokat a végrehajtására kijelölt szervezet tervezi meg.

A civil szervezetek által megvalósított programok közül elsősorban azokat kell támogatni, melyek a város kulturális életébe illeszkednek.

A közművelődési intézmények munkáját az önkormányzat szakmailag illetékes bizottsága évente értékeli. A beszámolóban és az értékelésben ki kell térni a koncepcióból adódó feladatokra és azok végrehajtására.

A kulturális koncepciót az önkormányzat háromévente felülvizsgálja és végrehajtását értékeli, célkitűzéseit szükség szerint módosítja.

A jogszabályi környezet vagy egyéb külső tényező jelentős változása esetén a felülvizsgálatot soron kívül el kell végezni.
